

Iz gorno-radgonskega okraja. Naprednjaki v gorno-radgonskem okraju dobili smo novo ime „Bračkolianci“ po imenu našega načelnika okrajnega zastopa. Ne sramujemo se tega imena, kajti Vračko že za nam 16 let dobro gospodaril v okrajnem zastopu, dosti nadlog nas je že rešil in ko on ne bi bil, moral bi okraj mnogo trpeti in plačevati. Morebiti nikol več ne bomo imeli tako dobrega gospodarja, če enkrat njega zgubimo. V našem okrajnem zastopu pri sejah ni nikake stranke, vsi smo ene misli in želje kakor možje, vsi sklepi končajo se brez vsega prepira, brez vse hujskarije, brez vsega sovraštva, seve ker nimamo nobenega duhovnika v zastopu, zategadelj je vse mirno. Ta edinost pa je nekterim farjem trn v peti, na vse čine se napenjajo, da bi pridobili okrajni zastop in nemir in razprtijo med ljudstvo spravili. Proti temu pa je naš načelnik Vračko in mi vsi naprednjaki in zato nas imenujejo „Bračkoliance.“ „Bračkolianci“ so taki ljudje, ki ne sovražijo Nemcev, ker ne vejo zakaj da, in tudi ne sovražijo pravih naslednikov Kristusovih, pač pa vse tiste črnosukneže, ki se vtikajo v politiko in volitve i. t. d. in se za denarje potegujejo kakor Judaš Iškarijot. „Bračkolianci“ so tisti ljudje, ki znajo, da je brez političnega popa tudi mogoče v nebesa priti, ako človek pošteno in pravično živi in se trudi, da se in svoje otroke pošteno živi, ni mu treba popovskih žaklov polniti. „Bračkolianci“ so isti ljudje, ki se ogibljejo popov in dohtarov, ki le po svoji vesti in pameti živijo in le to za res imajo, kar je kmetom v korist, ne pa farškim sleparijam in veselicam. V našem okraju imamo nekaj duhovnikov in tudi nekaj popov. Pri Sv. Jurju imamo enega župnika in 2 kaplana. Reče se, vse dobre reči so 3, pa ljubi Bog vselej to ne velja. Eden naših kaplanov je nek „Čeh“, vidi se, da ni pri nas doma, ne more se prav od župnika politike naučiti. Župnik Kuncce pa ima zdrav jezik, kje le more udriha po Vračku in „Bračkoliancih“, čisto pozabi pri takih prilikah na svoj stan, kriči, da se kar peni, hrepeni, da bi dobil okrajni zastop pod svoje peruti, udriha po občinskih volitvah, take norlake naj bi v občinske odbore volili, ki bi pri okrajni volitvi žnjim držali. Gospod župnik, mogoče da še najdete vašo prejšnjo kuharico, s katero ste več let živeli, ona vam naj da pooblastilo za volitvo, morebiti še pri kateri volitvi zmagate, v Koslafičih še so volitve, glejte da ne zamndite. Na pomoč vzamite si Balkoviča iz Kapele, ta nima zdaj celo nobenega dela, odkar je šel konzum fuč. Bo kdaj kaka primicija, vzamite seboj učitelja Strelca in profesorja Žmavca, ta dva se ja tako napinjata, če v tvoj rog trobita. Profesor Žmavec je iz Rožičkega vrha, želarja sin, ta bi vendar moral vedeti, kdo so kmetovi prijatelji. Duhovniki gotovo ne, ti si hočejo le z kmečkim denarjem stan zboljšati.

„Bračkolianci.“

Ogersko. Na Ogerskem res položaj kaj resno zgleda. Presvitli cesar je odločno rekel, da nikdar in v nobenem oziru ne privoli v ločitev armade. Dr. Sylvester, nemškemu poslancu, rekel je presvitli cesar,

„pomagajti mi, vi mi morate pomagati.“ Radovedni smo, kaj še se bode pri naših sosedah, pri Ogrih, skuhalo.

Iz Oplotnice. Se sklicevaje na § 19 tiskovne postave prosim da poročilo, katero ste prinesli v številki 18. 3. t. m. iz Oplotnice in v katerem govorite o 4000 K obljubljenih po meni onemu, kateri dokaže, da je le en vinar brnje za Čadramskega orglarja bil meni plačan, naznanite v prihodnji številki Vašega lista na istem mestu, da je po naznanilu c. kr. okr. glavarstva Konjiškega dne 27. junija 1905 številki 7458 resnica, kakor je po zapisniku brnskega odkupila c. kr. okr. glavarstva celjskega dne 17. junija 1888 številki 16 razvidno, da se je samo brnja za crkovnika Čadramske fare odkupila. Resnica tudi je, da je brnja za Čadramskega orglarja vsikdar bila le prostovoljna in taka se nikdar in nikjer ne odkupi in resnica tudi je, da je Čadramski konkurenčni odbor 4 leta odlagal znesek za cerkvene potrebe razdeliti in od davkoplačilcev postavno iztirjati, in resnica tudi je, da je taisti namesto prostovoljne brnje od leta 1884 do 1905 120 gold. letne nagrade plačeval, kakor je tudi resnica, da podpisani ni dolžen za nikogar v sodnijski depositni urad denarja vlagati. Krasna nova cerkev in novo župnišče, katero sem čisto sam postavil, pričata kam da svoje premoženje nalagam. V Čadramu, 9. septembra 1905. Junij Bezenšek, knšk. konz. svetovalec in žpk.

Opomba uredništva: Po postavi smo primorani ta popravek priobčiti, a mi vendar pri tem ostajamo nemo, kar smo rekli in je resnično. da je zbirca tudi za organista rešena. Mi imamo zato dokaze v rokah. Kar po župnik reče, da je župnišče čisto sam postavil, vprašamo kmete, zakaj se pa vaš denar, vaš les in voznje ne vpoštevajo? Hoče župnik, da mu po imenu vse naštejemo, ki so kaj za župnišče dali? Nadalje pa nas tudi veseli, da župnik tako vestno naš list čita, čeravno iz prižnice v spovednici in pri vsaki priliki naglaša, ne čitajte „Štajerca“ vsaki ki ga čita je pogubljen. Tedaj tudi župnik.

Razne stvari.

Potres v južni Italiji. Strašansko škodo naredil je potres v Kalabriji. Mnogo krajev je popolnoma uničenih. Mrtvih je nad 2000, ranjenih nad 10000. Mnogo si jih samo življenje vzame, ker so zgubili stariše ali otroke. V Palmi podreti so morali 300 hiš, ker bi bilo nevarno v njih stanovati. V Martirano je nad 2200 mrtvih in ranjenih. Ljudstvo prosi na kolodvorih za voze, kjer bi prenočevali. Beda je grozna.

Nadškof proti romanju v Pellevoisin. Nadškof v Bourges (Francosko) so še takoj ko je postal škof vsi čudeži, ki so se godili v Pellevoisin-u zdeli sumljivi. To poročal je v Rim in papež je odgovoril da bo posebna cerkvena komisija vse preiskala. Dokler ne pride ta komisija, prepovedal je škof romanje v Pellevoisin, čeravno že ljudstvo okoli 30 let tja roma. Seveda mu menihi niso posebno dobri, kar

bili so dober kšeft, tisoč in tisoč škapulirov so to leto prodali.

Uvožnja svinj iz Italijanskega. Na zadnjem sejmu na Dunaju padle so zelo cene, kajti svinjice, ki so bile na sejmu bile so italijanske. Črna svinja je prepovedala uvožnjo italijanskih svinj, in so sprevidli, da to uniči našo svinjorejo. Pri nas se je na to ne gleda. Pa ne samo, da se pri nas ni svinjoreja, iz Italijanskega pridejo skoraj vse svinje okužene in prinesle bodo tudi k nam svinjske čezni. Toraj proč z italijanskimi svinjami.

Srečna Avstrija. Dnevnikarji so pisali, da študija najstarejša sinova najvojvode Franca Salvatorja najvojvodinje Marije Valerije in sicer 13 letni nadvojvoda Franc Karol Salvator in 12 letni Hubert Salvator v samostanu jezuitov v Feldkirchenu. — Proga prestolonaslednika, grofinja Chotek, je nedavno prinesla iz Lourda znano lurško vodo in jo v steklenico blagovolila pokloniti kot zdravilo — zdravnikom beneške bolnišnice. — Te dni pa je dala svet ena nadvojvodinja, ko je srečno porodila, 1000 otrok v svrhu ustanovitve katoliške univerze v Salzburgu.

Duhovnik župnika zastupil. Podoben slučaj, kakor pred leti na Koroškem, ko je skušal kaplan z mašnim vinom zastupati svojega župnika, se je pripetil v Chieti v Italiji. Kaplan Rafael Natale je že večkrat smrtno sovražil svojega župnika Nikolaja Marulana, ker je smatral župnika za svojega tekmeča, da bi ga dobil župnije. Ko je dne 24. t. m. župnik umrl, začutil je, da ima mašno vino čuden okus, in malo ga je tudi začelo zvijati po trebuhu. Poklical je zdravnika, ki je našel v vinu strup sublimat. V četrtku so imeli na sumu mežnarja, toda kmalu se po pričah dokazalo, da je zločinec kaplan, ki so ga tudi zaprli.

Velik požar. V Adrianopoli zgorelo je 1350 hiš, 10 prodajalnic, 13 šol, 6 cerkev, 1 sinagoga in 1 mahamedanski kloster. 3000 oseb dobi vsak dan od oblasti kruh.

V Budimpešti se je smrtno-nevarno ranil z bolelom abiturijent Auerbach, ker so ga silili v bogovrvoje. Dejal je, da rajši umrje, nego da bi postal duhovnik.

Kolera na Pruskem in Galiciji. Na Pruskem razširila se je kolera in zbolelo je nad 200 in jih je do 100 umrlo. Kolera se širi v Brombergu Thornu in Königsbergu. V Pozenu je prepovedano ljudem hoditi v cerkev in obhajati cerkvena žegnanja. V Galiciji tudi imamo kolero. V Galicijo prinesli so jo bajarezarji iz Nemškega. Z ozirom na kolero je dunajski svet prekinil pogodbo z dunajsko vodovodno družbo, ker je mestni fizikat dognal, da je v vodi mnogo bakterij.

Več stokrat oženjen. Ameriška policija išče Švicarja Witzhoffa, ki se je v teku zadnjih let v New Yorku in okolici več stokrat oženil, oropal svoje žene in jih zapustil. Witzhoff je imel svoj ženitveni biro, ki je nastopal pod različnimi imeni. Jeza med zapuščenimi damami je tako velika, da so časopisi in

dame razpisale visoke nagrade onemu, kdor bi Witzhoffa ujel.

Grozna nesreča. Iz Sent Pavla, se nam poroča: Velika nesreča se je pri nas pripetila. Jurij Puchmeister je z svojo ženo stanovanje snažil in našla sta dinamitpatron, ki si ga je prejšnji mož žene shranil. Mož je vzel patron in ga je na dvorišču nažgal nakar mu je v roki eksplodiral ter mu desno roko odtrgal. —

Zgleden duhovnik — prasec v talarju. Iz Goriškega se je priklatil v Ljubljano božji namestnik Blaž Bev. Sicer ima ta božji namestnik večjo oblast, kakor Mati božja in vsi svetniki, a kaj mu pomagajo vse njegove čeznatorne moči, ko nima toliko značaja, da bi krotil svoja slaba nagnenja. Dva dni uganjal je ta duhovnik po Ljubljani največje skandale, tako da je po pravici ogorčeno bilo vse mesto. Blaž Bev je vzlic svojemu duhovskemu stanu velik svinjar in pijanec, pravi prasec v talarju. Koj prve ure, ko je bil v Ljubljani, je iztaknil, v katerih lokalih se potikajo vlačuge. Seveda ga je srce takoj vleklo k njim. Pijančeval je z njimi in naredil cehe do 10 K, plačati jih pa ni mogel. Vrgli so ga zjutraj na cesto in gologlav se je potikal v bližini dotične krčme. Ljudje so ga svarili, naj se vendar skrije in naj prespi svojo pijanost, a božji namestnik jih je po barabsko zmerjal. Končno je prišel policaj in ga je spravil v stran. Drugi dan zvečer se je zopet potikal v družbi z nekim korporalom 27. polka po največjih beznicah. Zbral je okrog sebe nekaj ljudi in jih peljal v Trnovo, v neko hišo, kjer stanuje nekaj vlačug. Tam je zopet uganjal take reči, da so vlačuge sramu zardevale in božjega namestnika ven vrgle. Pozno ponoči so nekateri mladi ljudje našli tega duhovnika v neki veži nu Turjaškem trgu. Bil je tako pijan, da je samo še krulil, govoriti ni mogel. Nekaj usmiljenih ga je prijelo ter so ga nesli v bližnji hlev ter ga vrgli na kup gnoja kjer je spal do drugega jutra. Kam je potem izginil, se ne ve.

„Mir“ znani koroški farški lažnjivec in smrdljivec, gobezdalo prve vrste se širokousti, da so se ga baje kaj grozno ustrašili koroški naprednjaki. „Mi vstajamo, nje pa je strah.“ Radi bi vedli, kdaj je bilo naprednjake, te krepke junake strah klerikalskih poturic in backov. Taka fakinaža, ki se boji belega dneva in le v temi in zahrbtno deluje, nas ne more ustrašiti, pač pa jo moramo obžalovati. Kaj pa pravi o podivjanosti med Nemci tega sam „Mir“ ne verjame, saj ve, da ima med svojimi bratci klerikalci dokaj morilcev in pretepačev na Spodnjem Štajerskem celo galerijo. Morilec Ojsteršek, vsi ti ki so bili sedaj v Mariboru obsojeni zaradi nenravnosti niso tvoji klerikalci bratje. Kdo gre v nenravnosti z „dobrim“ zgledom naprej, klerikalci voditelji, farji, prasci v talarju, kaker kaplan Šlambergar v Žitalah. Ni morilec Ojsteršek velik sovražnik Nemcev in ni on obesil farške bandere na zvoniku? „Mir“, glej da ne bode tebe strah, če še ti več napovemo.

Volilcem v okrajih Celovec-Trg-Velikovec. Volitev se bliža, koga boste volili. Gotovo napredno mislečega kandidata Seifriza. On je pravi mož, da vas zastopa, on ve, kje je treba pomoči kmetu, trgovcu in obrtniku. Toraj pridite vsi k volitvi in volite Seifriza. Klerikalna stranka ima vedno v ustah vse za vero, dom, cesarja. Po tem geslu držal se bo tudi kandidat naprednjakov Seifriz. On ne širokousti z tem geslom on bo z dejanjem pokazal, da za to gesla tudi deluje. Klerikalci vedno to kričijo in naglašajo, a vsak ve, pes, ki mnogo laja, ne ugrizne. Vero pa vtikati v politiko, se nam vidi smešno in nesramno. Vsak ve, da je vera potreba in vera naj nam bo nekaj tako zvišanega da tega ne kvasimo vedno in vedno. Klerikalci kričijo vera, vera, mislijo pa naš žep in naša nenasiata farška malha.

Kedaj se naj deklica omoži? Pri omožitvi je starost ne samo od zdravstvenega stališča, ampak tudi od narodnogospodarstvenega velike važnosti. Dekle naj se ne omoži prerano pa tudi ne prekasno. Deklice višjih stanov omožijo se zelo rano, kmečke deklice pa večinoma zelo kasno. Dr. Bajer iz Littenweilera je na zborovanju zdravnikov razpravljal, da prerana omožitev povzroči nervoziteto pri ženah in mnenje, da je ženitev za obolehasto deklico zdravilo je velika napačnost. Res je, da se marsiktero bolehasto deklo krasno razcvete po omožitvi, pa koliko jih je, ki so bile samske cveteče ko rožice, oženjene pa hirajo od dne do dne. Dr. Bajer reče, da začnejo pri deklicah nervozne bolezni navadno z 20. letom in tedaj naj se nobeno deklo ne omoži pred 21. letom.

Župnik Mažir, katerega ljubavne afere so prišle celo pred sodišče... je nenadoma izginil in zapustil svojo župnijo. Pred kratkim smo poročali, da želi baje v Ameriko oditi. Nikdo ne ve, kam je odšel, in celo škofijski ordinarijat zaman poizveduje, kam ga je zanesel veter. Kdo ve, ako ne uživa kje v kakem skritem zatišju slasti stare ljubezni?!

Dinamit na cesti. V Trstu je našla neka ženska na cesti tri kapselne in jih nesla domov, kjer so jih spoznali za dinamitne patrone. Domači otrok je skrivaj vzel eno patrono in udaril po njej s kamnom. Patrona je eksplodirala in odtrgala otroku del prsta. Ostali dve patroni so poslani na bližnji policijski komisarijat.

Hoja po vodi. Dunajski listi poročajo, da je predzadnje nedelje neki Kirkmayer z Dunaja iznašel neko tvarino, ki se ne potopi in ne spušča vode. Kirkmayer si je napravil iz te tvarine obuvale in vzel še neke posebne pasove ter dve uri korakal po Donavi, da ga je gledalo celo mesto. Nekaj časa je bilo videti, kot bi se mož potapljal, a ko so ljudje natančneje pogledali, so videli, da pleše, kot bi bil v kakem dui najskem salonu. Ko je končal, ga je oduševljeno pozdravilo občinstvo. Nekateri so mu ponujali denar, da patentira svojo iznajdbo, večina pa mu je priporočala, naj preko atlanskega oceana odide peš v Ameriko.

Novi umetnik o gladovanju. V Bochumu na Nemškem je neki umetnik v gladovanju stavil 2500 mark,

da bo ob sami vodi preстал 19 dni v stekleni omari. Svečano so ga zazidali v omaro v prisotnosti zdravnika, ki je potrdil, da je človek, ki se podvrča postu, popolnoma zdrav in da bo lahko post vzdržal. Nekaj dni po tem zazidanju je prišel pred dotično omaro neki človek, ki je slastno používal kruh s klobaso. Vzidanega so se lotile take skomine, lakota ga je z nepremagljivo močjo napadla, da je razbil steklo in skočil na kruh in klobaso. Predno je používali človek vedel, kaj se je zgodilo, ni bilo kruba in klobase več. Oboje je izginilo kar celo v lačni želodec umetnika v gladovanju.

Gospodarske stvari.

Trda semena k brzemu kalenju pripraviti. Mungo vrst semen je, ki imajo trdo lupino in vtled tega ne morejo naglo kaliti. Marsiktero leži po tedne ali celo mesece v zemlji, predno pokaže kal. To so najbolj semena akacije in temu podobnih dreves. Takšno seme (lupino) svetuje se pred sajenjem na gornjem koncu z navadno pilo nekoliko opiliti, toliko, da se vidi jedro. S tem se mu kalenje zdatno povspeši. Da se to doseže, svetuje se še drugi pripomoček. Seme tako trde vrste položi se v vodo, kateri smo paidjali nekaj solne kisline. To velja tudi v jeseni deti v klet v pesek in po zimi včasih zalivati. V spomladi vsejemo takšno seme v posebno gredico, kjer bodo rastline v 2—3 mescih gotovo že pognale in od tam se v drugem ali tretjem letu že lahko presejajo ne odločena mesta. Ker se v sedanjem času čedalje bolj povprašuje po trdem lesu, ne bilo bi napačno, da bi se kmetje te stroke bolj poprijeli, kajti trdo in vzraslo drevo bode imelo čedalje večjo vrednost!

Loterijske številke.

Trst, dne 16. septembra: 75, 84, 69, 54, 1.
Gradec, dne 23. septembra: 67, 19, 80, 56, 78.

Pisma uredništva.

Iz Slivnice. Priobčimo prihodnjič. — **Ptuj.** Brez podpisa; roma v koš. — **Na vprašanja,** tičoča se naslovov (adresov) oznanil damo le tedaj odgovor, če je pridjana znamka (marka). — **Dopisi in inserati** vpošljejo se nam najdalje do torka pred izdajo lista, drugače nam ni mogoče ustreči. — **M. L. G. W.** Vaša naročnina je plačana do 1. januarja 1906. Pozdrav! — **Iz Jarenine.** Če je bil nedolžen zaprt, ma pravico, da terja odškodnino od države. — **Iz Frama.** Uredništvo potrdi, da dopisa „Iz Frama“ ni dobilo od g. Lešnika p. d. Gril v Slivnici in da ta gospod kakor tudi sin nista naša dopisnika. — **Velika Nedelja.** Veseli nas, da kaplana začne skrbeti, da tako ne gre dalje, ako ne bode ozdravljaj. Bomo si ga morali v kratkem spet pogledati. — **Vseh dopisov** nam ni moči naenkrat priobčiti. Prosimo potrpljenje.

Svoji k svojim.

Naprednjaki, podpirajte samo obrti in gostilne somišljenikov, naprednjakov. Ogičajte se takozvanih „narodnih“ trgovin klerikalcev in prvakov!